

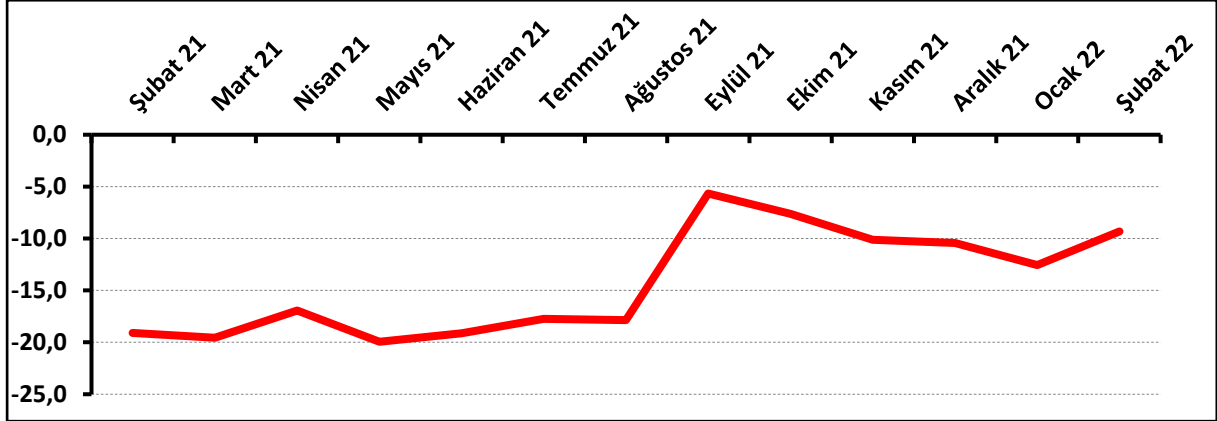
PERAKENDECİLERİN YÜZDE 68,1'İ FİYAT ARTIŞI BEKLİYOR

TEPE, Şubat 2022'de bir önceki aya göre 3,3 puanlık, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 9,8 puanlık artışla -9,3 puan değerini aldı. TEPE değerinin yıllık artışında 1 Aralık 2020 itibarıyla uygulanmaya başlanan sokağa çıkma kısıtlamaları kaynaklı 2021 yılı perakende güveninde yaşanan düşüşlerin etkili olduğu düşünülmektedir. Şubat 2022'de TEPE anketine katılan perakendecilerin yüzde 42,8'i geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumunun kötüleştiğini belirtirken, bu oran Şubat 2021'de yüzde 63,1 seviyesindeydi. "Mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri" sektörü Şubat ayında perakende güveni en fazla artan sektör oldu. Bölgeler bazında incelendiğinde ise Şubat ayı perakende güveninde en fazla artış Doğu Karadeniz Bölgesi'nde görüldü. Aylık gelişmeler incelendiğinde Şubat ayında yaşanan artışla Türkiye, perakende güveninde AB-27 ve Euro Bölgesi'nden olumlu yönde ayrıştı.

Perakende güveni geçen yıla ve geçen aya göre artış gösterdi

TEPE değeri, Şubat 2022'de -9,3 puan değerini alarak geçen yılın aynı dönemine göre 9,8 puan, geçen aya göre 3,3 puan arttı. TEPE değerinin yıllık değişiminde geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu göstergesindeki 13,9 puanlık iyileşme etkili oldu. Diğer taraftan, mevcut stok düzeyinin normalin altında olduğu yönündeki 15,2 puanlık değişim endekse olumlu yansıdı.

Şekil-1. TEPE (Şubat 2021 – Şubat 2022)¹

Tablo-1. TEPE, Aylık Seri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2020	-12,2	-17,5	-19,3	-29,8	-17,5	-21,0	-16,3	-15,2	-15,4	-13,0	-11,9	-2,4
2021	-15,1	-19,1	-19,6	-16,9	-19,9	-19,1	-17,7	-17,9	-5,7	-7,6	-10,1	-10,4
2022	-12,6	-9,3										

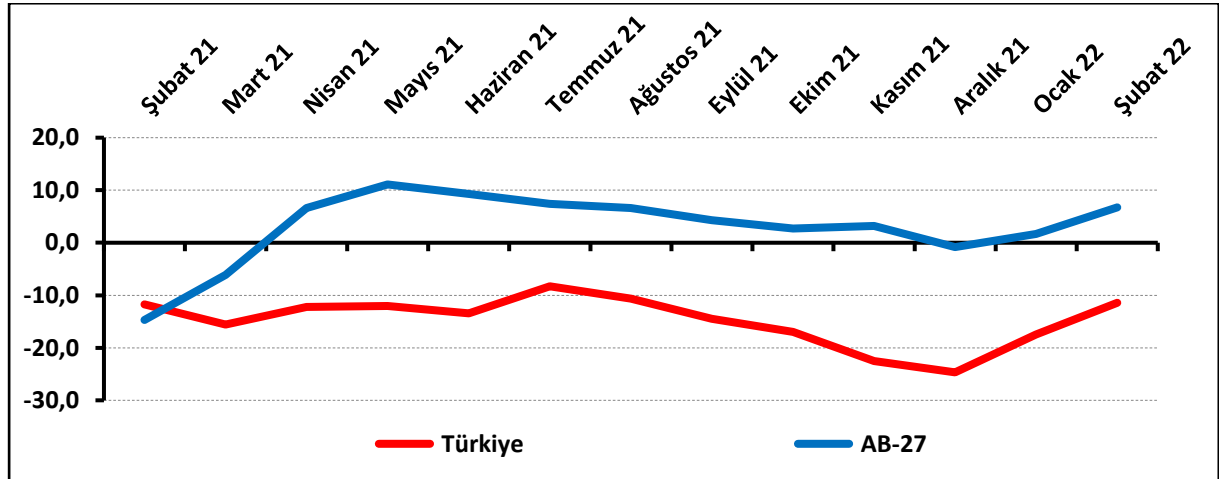
¹ Bültendeki tablo ve grafikler -aksi belirtilmediği sürece- mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Perakendecilerin geleceğe yönelik satış beklentisi geçen aya göre iyileşirken, geçen yıla kıyasla sınırlı seviyede arttı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Şubat 2022’de -11,4 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 6,1 puan, bir önceki yılın aynı ayına göre 0,3 puan arttı.

Şubat 2022’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 19,5’i önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 19,4’ü işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise yüzde 61,1 oldu. İyileşme beklentilerine çoğunlukla mevsimsel geçiş gerekçe gösterilirken, kötüleşme beklentileri ekonomideki kötü gidiş, fiyatlardaki yükseliş ve alım gücünün düşmesi ile gerekçelendirilmiştir.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Şubat 2021 – Şubat 2022)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

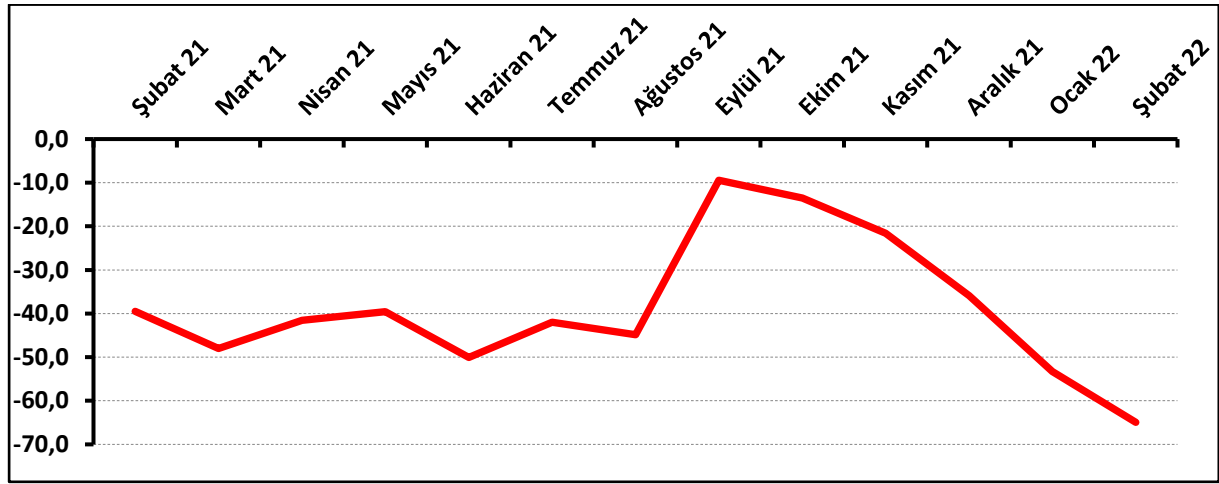
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2020	-1,4	-14,3	-15,6	-39,1	-9,6	-9,8	-9,2	-9,2	-4,4	-0,6	2,2	1,3
2021	-7,1	-11,7	-15,6	-12,2	-12,0	-13,5	-8,3	-10,7	-14,5	-17,0	-22,5	-24,7
2022	-17,5	-11,4										

İşlerin durumuna ilişkin değerlendirmeler geçen yıla ve geçen aya kıyasla kötüleşti

İşlerin (geçen yılın aynı dönemine göre) durumuna yönelik değerlendirmeler, Şubat 2022'de -64,9 puan değerini alarak Ocak 2022'ye göre 11,6 puan, Şubat 2021'e göre 25,4 puan azaldı.

Şubat 2022'de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 11,4'ü geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 76,3 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise yüzde 12,3 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Şubat 2021 – Şubat 2022)

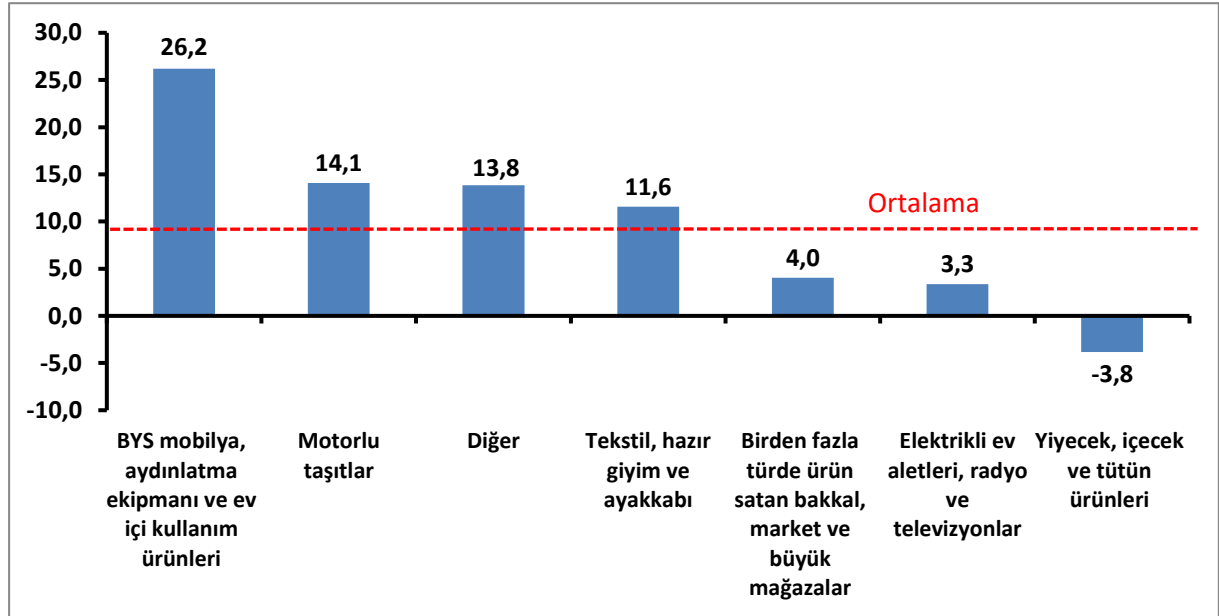
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2020	-40,9	-37,7	-44,4	-63,5	-39,8	-55,5	-39,2	-44,5	-38,8	-38,9	-39,5	-36,6
2021	-44,9	-39,5	-48,0	-41,6	-39,5	-50,1	-42,0	-44,9	-9,4	-13,5	-21,6	-35,9
2022	-53,3	-64,9										

Perakende güveni en fazla “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” sektöründe arttı

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında, Şubat 2022’de, geçen yılın aynı dönemine göre “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri”, “motorlu taşıtlar”, “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.) ve “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektörlerindeki değişim ortalamasının üzerinde gerçekleşirken, “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar”, “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” ve “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” sektörleri ortalamasının altında değer aldı.

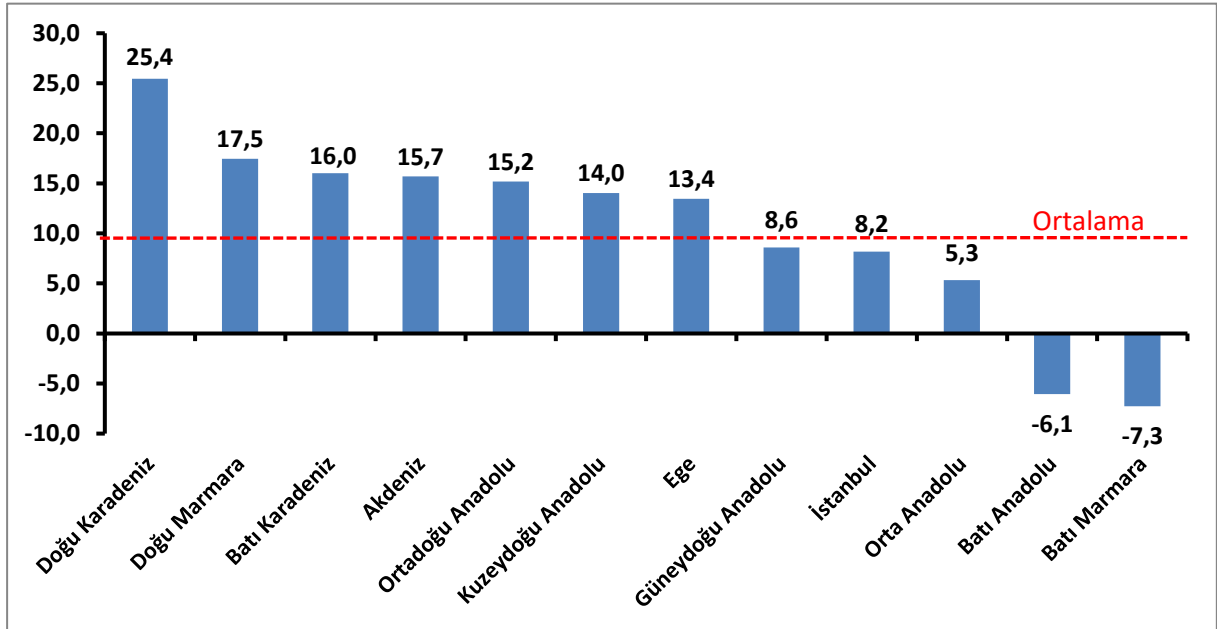
Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Şubat 2022’de geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakende güveni en çok Doğu Karadeniz Bölgesi'nde arttı

Perakende güvenine bölgeler itibarıyla bakıldığında, Şubat 2022'de, geçen yılın aynı dönemine göre Doğu Karadeniz, Batı Marmara, Batı Karadeniz, Akdeniz, Ortadoğu Anadolu, Kuzeydoğu Anadolu, Ege, Güneydoğu Anadolu, İstanbul ve Orta Anadolu bölgelerinde artış gerçekleşirken, Batı Anadolu ve Batı Marmara bölgelerinde ise azaldı. En fazla azalış -7,3 puan ile Batı Marmara Bölgesi'nde yaşandı.

Şekil-5. Bölgeler bazında TEPE'nin Şubat 2022'de geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)*

* Akdeniz, Adana, Antalya, Mersin, Osmaniye; Batı Anadolu, Ankara, Konya; Batı Karadeniz, Kastamonu, Samsun, Tokat, Zonguldak; Batı Marmara, Balıkesir, Tekirdağ; Doğu Karadeniz, Ordu, Trabzon; Doğu Marmara, Bursa, Eskişehir, Kocaeli, Yalova; Ege, Denizli, İzmir, Kütahya, Muğla, Uşak; Güneydoğu Anadolu, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin; Kuzeydoğu Anadolu, Erzurum; Orta Anadolu, Kayseri, Niğde; Ortadoğu Anadolu, Malatya ve Van illerini kapsamaktadır.

Perakendede satış fiyatı beklentisi arttı

TEPE anketine soru bazında bakıldığında, Şubat 2022’de, “önümüzdeki 3 ayda istihdam beklentisi”, “işlerin geçen yıla göre durumu” ve “gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi” dışındaki tüm değerlendirme ve beklentiler Şubat 2021’e kıyasla olumlu yönde değişirken, “önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi” arttı. Bir önceki aya kıyasla bakıldığında ise “mevcut stok düzeyi” ve “işlerin geçen yıla göre durumu” dışındaki tüm değerlendirme ve beklentiler Ocak 2022’ye kıyasla olumlu yönde değişirken, “önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi” arttı.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 02/2021	Endeks 01/2022	Endeks 02/2022	Bir önceki aya göre değişim 02/2022	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 02/2022
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-53,0	-43,3	-39,2	4,1	13,8
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ²	7,4	23,1	22,6	-0,5	15,2
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-17,8	-20,1	-7,6	12,5	10,2
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-11,7	-17,5	-11,4	6,1	0,3
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-0,7	-8,7	-1,3	7,4	-0,6
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	36,2	26,9	61,3	34,4	25,1
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-39,5	-53,3	-64,9	-11,6	-25,4
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	9,7	-3,9	0,2	4,1	-9,5

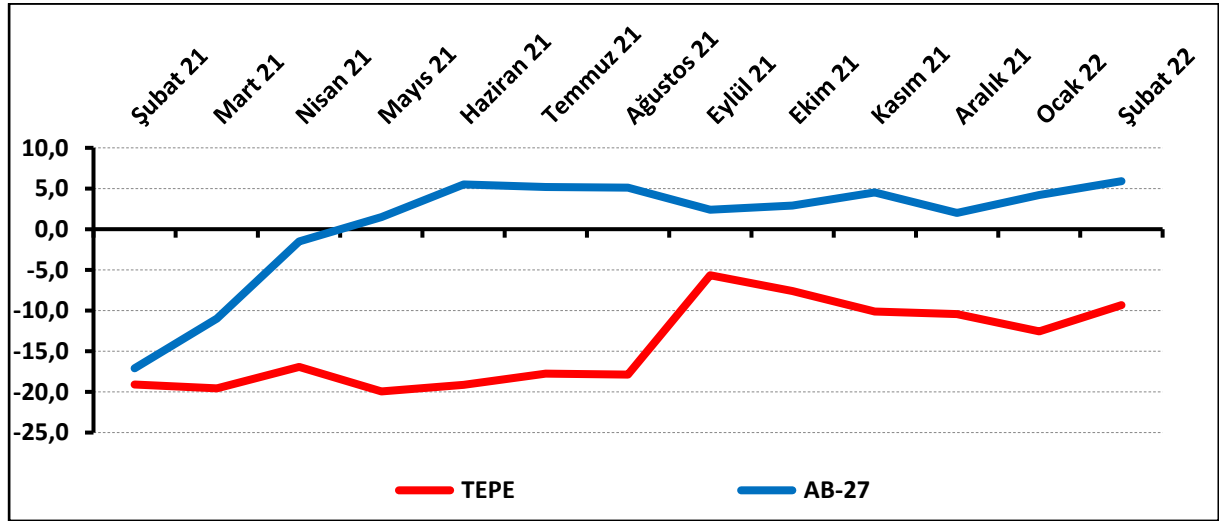
² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablodaki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB'de perakende güveni geçen yıla ve geçen aya göre arttı

AB-27 Perakende Güven Endeksi, Şubat 2022'de bir önceki aya göre 1,7 puan, geçen yılın aynı dönemine göre 23 puan arttı ve 5,9 puan değerini aldı. AB-27 perakende güven endeksi, Mayıs 2021'den itibaren olumlu değerlendirmelerin ağırlıkta olduğunu ifade eden pozitif değerler almakta ve 2022 yılının ilk iki ayında da artış göstermektedir. Öte yandan TEPE'nin denge değeri tüm aylarda negatif değerlidir ve Şubat 2022'deki kısmi artış hariç, Eylül 2021'den itibaren perakende güveninde genel bir bozulma eğilimini ima etmektedir.

Şekil-6. TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Şubat 2021 – Şubat 2022)

Tablo-5. AB-27

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2020	1,2	1,3	-6,4	-29,1	-28,4	-18,5	-13,7	-9,2	-7,1	-5,7	-11,8	-12,0
2021	-16,6	-17,1	-11,0	-1,5	1,5	5,5	5,2	5,1	2,4	2,9	4,5	2,0
2022	4,2	5,9										

Şubat 2022'de perakende güveninde Türkiye, AB-27 ve Euro Bölgesi'nin gerisinde kaldı

Türkiye ve AB-27 ülkelerinin Perakende Güven Endeksleri değerlendirildiğinde, Şubat ayında geçen yıla göre en fazla artış gösteren ülke Malta oldu. Avusturya ve İspanya'da da 40 puan üzerinde iyileşmeler gerçekleşti. Bölge ortalamalarındaki değişim AB-27'de 23 puana, Euro Bölgesi'nde ise 24,5 puana ulaştı. Bir önceki aya göre gelişmeler değerlendirildiğinde, en yüksek artış Malta ve Karadağ'da yaşandı; bölge ortalamaları ise AB-27'de ve Bölgesi'nde 1,7 puan oldu. Türkiye'nin geçen yıla göre AB-27 ve Euro Bölgesi ortalamalarının gerisinde kaldığı görüldü.

Tablo-6. AB-27 Ülkeleri** ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Şubat 2021 ve Ocak 2022'ye göre)

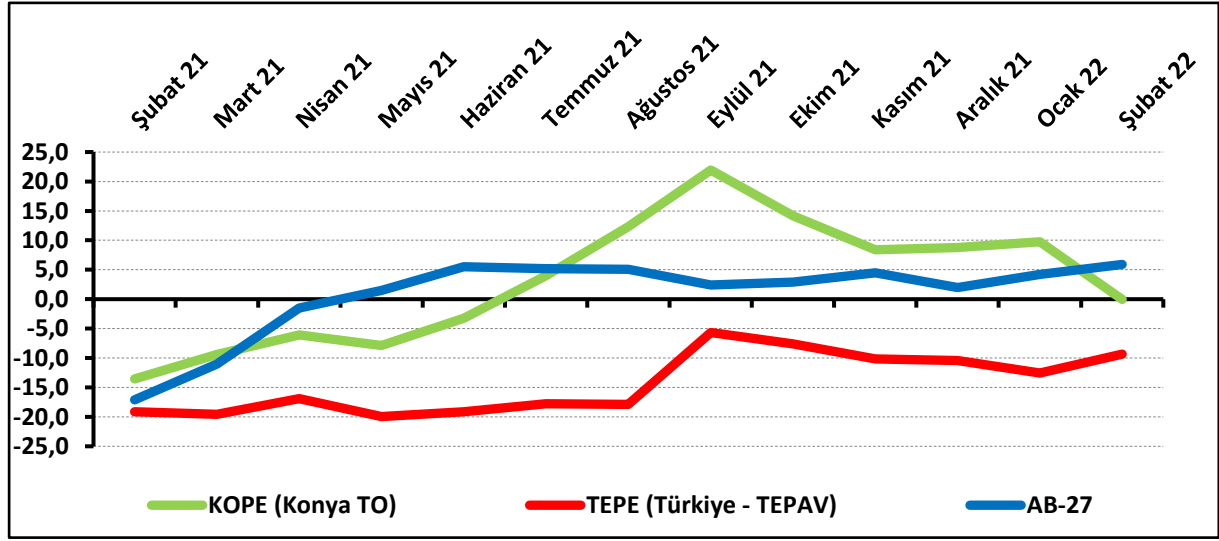
Ülkeler	Şubat 2021'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)*	Ocak 2022'ye göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
Malta	71,1	13,1
Avusturya	43,2	1,9
İspanya	41,7	5,8
Slovenya	35,0	1,8
Almanya	33,2	1,6
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	30,6	5,8
Karadağ	27,7	13,1
İrlanda	25,1	2,4
Belçika	25,0	8,6
Euro Bölgesi-19	24,5	1,7
İsveç	24,0	12,8
Letonya	23,7	3,0
AB-27	23,0	1,7
Portekiz	22,5	0,0
Hırvatistan	21,1	-10,5
Yunanistan	20,1	-1,3
Slovakya	19,6	2,8
Hollanda	18,3	7,9
Bulgaristan	16,7	1,3
Macaristan	16,5	-0,2
Çek Cumhuriyeti	14,8	-4,5
Danimarka	14,7	2,2
Fransa	14,3	1,3
İtalya	14,2	-2,5
Polonya	14,0	0,8
Litvanya	12,6	-5,0
Türkiye	9,8	3,3
Sırbistan	8,1	-0,6
Estonya	5,8	-3,8
Arnavutluk	4,2	-5,9
Makedonya Cumhuriyeti	3,2	-1,2
Finlandiya	-4,4	-8,1
Romanya	-5,1	-4,0

*Sıralama Şubat 2021 değişimine göre yapılmıştır.

Konya'da perakende güveni Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) iş birliğinde hazırlanan Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE), Şubat 2022'de geçen yılın aynı dönemine göre 13,5 puan artarken, bir önceki aya göre ise 9,7 puan azalışla -0,03 puan değerini aldı. KOPE, Şubat ayında Türkiye genelinden daha iyi, AB-27'den daha kötü performans sergiledi.

Şekil-7. KOPE, TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Şubat 2021 – Şubat 2022)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2020	-5,3	-5,7	-22,1	-27,4	-8,6	-8,2	-2,9	-12,6	-13,0	-14,7	-16,1	-16,6
2021	-11,8	-13,5	-9,4	-6,1	-7,9	-3,2	4,0	12,3	21,9	14,2	8,4	8,8
2022	9,7	0,0										